

Připomínka 20. výročí ukončení humanitární operace NATO Winter Race v Pákistánu, v níž byli zapojeni i čeští odborníci a vojáci

4.3.2026 - | Vojenský historický ústav Praha

V únoru letošního roku uplynulo 20 let od ukončení operace NATO “Winter Race”, do níž se zapojili i příslušníci Armády ČR, záchranáři (USAR tým) a pracovníky humanitárních organizací. Již čtvrtý den po katastrofě byl na místo vyslán i šestičlenný armádní traumatologický tým pod vedením pplk. MUDr. Igora Krivosudského. Přečtěte si rozhovor našeho kolegy Leoše Krejči s tímto lékařem.

Posádky podílející se na unikátním leteckém mostu na přelomu 2005 a 2006 podnikly 168 letů ze základen v Německu a Turecku do Pákistánu postiženého zemětřesením. Celkem bylo přepraveno na tři a půl tisíce tun humanitární pomoci a ve spolupráci s pákistánskou armádou a humanitárními organizacemi bylo mezi obyvatele distribuováno mj. osmnáct tisíc stanů, přes půl milionu příkrývek, padesát tisíc spacích pytlů, přes třicet tisíc matrací a zhruba sedmnáct tisíc ohřevných a vytápěcích zařízení. Vrtulníky NATO přepravily více než 1750 tun materiálu do odlehlých postižených oblastí v horách a jejich posádky pomohly evakuovat 7650 obětí zemětřesení.

Země NATO tak reagovaly na prosbu Pákistánské vlády o mezinárodní pomoc z 10. října roku 2005. Dne 8. října 2005 totiž světem proběhla zpráva, že část severního Pákistánu (v provincii Kašmír) byla postižena ničivým zemětřesením o síle 7,6 stupňů Richterovy stupnice.

Katastrofa si vyžádala osmdesát tisíc mrtvých, mnohonásobně více zraněných a více než čtyři miliony obyvatel této země se posléze ocitlo bez přístřeší a bez přístupu k pitné vodě. Před blížící se himálajskou zimou se tak Pákistán ocitl ve velmi svízelné situaci, a proto jeho vláda 10. října 2005 požádala o mezinárodní pomoc. Na základě této žádosti se rozběhla série humanitárních operací pod hlavičkou mezinárodních organizací (např. Organizace spojených národů, Mezinárodní červený kříž či IOM – International Organization for Migration – Mezinárodní organizace pro migraci). 11. října 2005 byla také zahájena operace Severoatlantické aliance s příznačným názvem Winter Race, která měla zajistit nezbytnou humanitární pomoc, její přepravu na místo a pomoci postižené zemi a jejím obyvatelům alespoň částečně vyřešit jejich kritickou situaci.

V rámci plánu krizové a humanitární pomoci, který byl koordinován podle mechanismu osvědčeného v předešlých nevojenských krizích a dodnes nese název Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC), byly do země přepraveny týmy specialistů. Ty přímo v místech postižených přírodní, ale zároveň i humanitární katastrofou, poskytovaly akutní zdravotnickou, logistickou a rekonstrukční pomoc. Zpočátku se jednalo o malé zdravotnické či záchranářské týmy a posléze, na základě specifikovaných požadavků místních autorit, byly z řad NATO Response Force od 21. října 2005 vysílány i početnější lékařsko-zdravotnické kapacity a logistické, ženijní rekonstrukční týmy. V průběhu celé mise se v místě vystříдалo více než tisíc ženijních a logistických specialistů a přes dvě stovky členů a členek zdravotnického personálu. V této souvislosti bylo také zřízeno velitelství jednotek NATO částečně tvořené příslušníky ze společného aliančního velitelství Joint Force Command z portugalského Lisabonu a z belgického Monsu (SHAPE), které velelo vyslaným jednotkám a zároveň koordinovalo veškeré kroky s místními pákistánskými představiteli.

V průběhu tří měsíců působení byla ve městě Bagh mj. zřízena polní nemocnice NATO s kapacitou 60

lůžek. Její personál v průběhu své činnosti ošetřil necelých pět tisíc pacientů a provedl 160 závažnějších operací. Mobilní zdravotnické jednotky ošetřily dalších více než tři tisíce pacientů a podílely se také na realizaci očkovacích programů zaštitěných OSN. Kromě toho v okolí postižených měst Arja a Bagh ženijní specialisté NATO opravili na šedesát kilometrů silnic a za účelem obnovy dopravních tepen odstranili přes čtyřicet jedna tisíc kubických metrů trosk. V rámci poskytnuté pomoci bylo postaveno devět škol a zdravotnických zařízení a třináct velkokapacitních stanů pro zajištění školní výuky. Ženisté také rozvezli 267 tisíc litrů pitné vody a opravili zařízení zajišťující dodávky pitné vody pro denní potřeby takřka osmi a půl tisíce osob. V spolupráci s jednotkami pákistánské armády vyslaní ženisté armád NATO postavili sto deset universálních přístřešků pro obyvatele postižené zemětřesením v místních horských oblastech. Operace byla ukončena podle plánu k 1. únoru 2006 a následného pokračování pomoci se na základě dohody s pákistánskou vládou ujaly mezinárodní humanitární organizace.

Mezi národy zapojenými do mezinárodní humanitární operace Winter Race zanechala neopominutelnou stopu rovněž česká účast – ať již se jednalo o vojáky a vojákyně, ale také o záchranáře (jako byl např. specializovaný záchranný tým USAR), hasiče, nebo o pracovníky humanitárních organizací. Na výzvu mezinárodního společenství a na základě usnesení vlády ČR (č. 1336 z 12. října 2005) byla postiženým zemím poskytnuta humanitární pomoc ve výši dvacet pět milionů Kč z rozpočtové rezervy. Již čtvrtý den po katastrofě byl na místo mimo jiné - vyslán i šestičlenný armádní traumatologický tým pod vedením pplk. MUDr. Igora Krivosudského, který v únoru 2023 své zkušenosti sdílel v rámci rozhovoru vedeného Leošem Krejčou pro orálněhistorický projekt VHÚ Praha *Paměť vojáka – příběhy zahraničních operací*.

Část rozhovoru s pplk. MUDr. Igorem Krivosudským (únor 2023 pro projekt VHÚ Praha [Paměť vojáka - příběhy zahraničních operací](#)) - tazatel Leoš Krejča

*** Jak s odstupem času hodnotíte svou účast v misi v Pákistánu?**

Tahle mise byla opravdu krátká. Příprava na ni trvala asi dva dny. Už jsem působil jako velitel polní nemocnice a po tom zemětřesení v Kašmíru mi zavolali, jestli mám někoho, kdo by tam vyrazil. Posléze jsem měl dva dny na to, abych někoho vybral.

*** Vy jste byl tedy velitelem trauma týmu?**

Ano, velitelem trauma týmu. Vyjížděli jsme tam s USAR týmem, což jsou hasiči a civilní trauma tým, který působí ve Fakultní nemocnici Brno. My jsme k nim přibyli jako vojáci, kteří podle původního plánu měli chodit po té postižené oblasti jako hlídka. Když se však ukázalo, že je tam dost nebezpečno, plán se změnil a dokonce jsme tam měli jako ochranu nějakou bojařskou jednotku s kapitánem a pěti vojáky, kteří to tam hlídali, aby se něco nestalo.

*** Kolik vás bylo?**

Bylo nás šest – vedle mě ještě další dva lékaři a tři zdravotníci, z toho dvě sestřičky a jeden zdravotník. Měli jsme za sebou již zkušenosti z misí v Afghánistánu, takže to místní prostředí nás již tolik nepřekvapilo.

*** Jaké bylo logistické zabezpečení vaší mise?**

IK: S tím to bylo poměrně komplikované, protože podle původního plánu jsme měli vyjet na týden,

ale pak jsme tam byli měsíc. Zabezpečení nám zajišťoval Hasičský záchranný sbor, který nám asi po deseti dnech přivezl nějaké zásoby, protože původně jsme nepočítali s jídlem na takhle dlouhou dobu. Bydleli jsme podobně jako USAR tým ve stanech a obecně to bylo ne úplně komfortní. Například místo záchodu byla jen klasicky vykopaná díra v zemi, která se postupem času neustále posouvala. Nejdřív byla z hygienických důvodů vykopaná daleko od ubikací. Když se však ukázalo, že tam budeme pobývat delší dobu, tak abychom neztráceli čas na cestě, byla posouvána blíž k našemu táboru. Co se týká stravování, to bylo také improvizované a celou dobu jsme byli na konzervách. Naše sprcha vypadala tak, že jste si napustil vodu do PET lahve, udělali jsme do lahve dírky a tím se myli. Normální sprcha tam prostě nebyla.

*** Měl jste vliv na personální složení svého týmu?**

Ano, měl, protože jsem si tým vybíral sám a lidi už jsem tehdy znal z předešlého působení v misi v Afghánistánu a leckdy to byli i moji kolegové a kolegyně z polní nemocnice.

*** S kým a jak jste komunikoval v Pákistánu a v České republice, kdo vám dával úkoly, komu jste podávali hlášení apod.?**

Tenkrát jsme spadali fakticky pod hasiče. A když jsme potřebovali řešit nějaké vojenské záležitosti, volal jsem do Hradce na velitelství naší nemocniční základny. Komunikace ale nebyla nijak častá, protože to bylo dáno místními podmínkami a také stavem nastalým po zemětřesení. Přece jen jsme vyraželi do prostředí, kde nemáte internet, kde nemáte prakticky nic.

*** Co bylo vaší náplní činnosti na místě?**

Náplň naší činnosti se oproti původnímu plánu také poněkud proměnila v důsledku místních podmínek. Namísto klasické činnosti trauma týmu jsme se spíš věnovali ambulantní činnosti ve stanech. Místní nemocnice totiž byla poškozená a nebylo možné tak v podstatě vést pravidelné operace, neboť hrozilo velké riziko např. zřícení budovy.

*** Zmínil jste, že jste tam měl být týden, ale nakonec jste tam byli celý měsíc. Byli jste posléze staženi všichni, nebo někdo zůstával?**

Byli jsme po měsíci staženi všichni a do ČR jsme odlétali letadlem, které na místo přivezlo českou polní nemocnici, která tam posléze působila v dalších měsících. S jejím personálem jsme se bohužel minuli a nepotkali jsme se ani na letišti, protože když jsme na místo přiletěli vrtulníkem, už byli na cestě do Baghu.

Jak vzpomíná v této ukázce z rozhovoru pplk. Krivosudský, po ustavení polní nemocnice v Baghu původní tým v listopadu 2005 vystřídal dvacet devět členů zdravotnického kontingentu (složeného z devíti lékařů, čtrnácti zdravotních sester a šesti členů velení a logistického zabezpečení, většinově tvořeného z kmenového personálu 6. polní nemocnice Armády ČR) pod vedením pplk. MUDr. Marka Kocvrliha. Čeští zdravotníci a zdravotnice se následně, pod nizozemským velením spolu s kolegy z Francie, Portugalska a Velké Británie, podíleli na každodenním chodu v nelehkých post-katastrofických podmínkách.

Vedle působení zdravotnického kontingentu byla v rámci programu MEDEVAC poskytnuta péče a zajištěn transport do ČR deseti těžce nemocným či postiženým pákistánským dětem, jež nebylo možné adekvátně léčit na místě a které do ČR přiletěly vojenským speciálem společně s českými

zdravotníky při jejich návratu v lednu 2006.

Vzhledem k tomu, že operace Winter Race patřila z historického pohledu k význačným událostem humanitárního nasazení Armády ČR v zahraničí, je namístě si tuto událost připomenout. [Při příležitosti dvacátého výročí odletu do operace \(říjen 2025\) se většina tehdejších aktérů a akterek sešla v prostorách Armádního muzea Žižkov.](https://www.vhu.cz/pripominka-20-vyroci-ukonceni-humanitarni-operace-nato-winter-race-v-pakistan-u-v-niz-byli-zapojeni-i-cesti-odbornici-a-vojaci) Dvacáté výročí od jejich návratu do ČR si proto s odstupem připomínáme i tímto článkem.

<https://www.vhu.cz/pripominka-20-vyroci-ukonceni-humanitarni-operace-nato-winter-race-v-pakistan-u-v-niz-byli-zapojeni-i-cesti-odbornici-a-vojaci>